

СЕН ҮЧУН ДӘДИМ

Юрак қоним билан ненини ёддим,
Сөнни балолардан сақламоқ учун.
Гохда хак ёддим, гохда оздим,
Сөнин ҳақынгын оқламоқ учун.

Баҳор гүзәллигин севмайди ким ҳам,
Мен ҳам гүзәллигин түлиб күлладым.
Аламил ва гариф қалынга бир дам,
Малжам бўлармикан деб ўйладим.

Кўкни зулмат қоплаг, дунёни гёй
Fam босгандек бўраб ёққанида қор,
Менинг кўя олдимда гўёки рёй
Юпин кўрининг-ку, йигладим бедор.

Мен куйлаган бўлсам, бўлбул навосин,
Гуллар чиройни этган бўслам мадҳ,
Мен изладим фақат дардинг давосин,
Багишламоқ бўлдим бир нафаслик бахт!

Ахир йиллар бўлди, замонлар бўлди,
Ҳақиқатни айтсан, кесилди тилим,
Неки деган бўлсам, сен учун дедим,
Эркин учун дедим, сен учун дедим.

ЧАМАНЛАРНИ ҮЗИ АСРАСИН

Мен ҳавас этмадим баланд парвозни,
Ерада судралишдан Худо асрасин.

ОЛГАНИМДА ҚЎЛИМГА СОЗНИ

Баъзан олганимда қўлимга созни,
Фақат айтмоқ бўлдим кўнглим хасратин.

Баҳор гўзәл бўлур кўз очса гуна,
Ундан ҳам гўзалдир юзда табассум.
Шулар ҳасратида ўла-ўлгунча,
Шулар кувончида ўртаниб ёндим.

Табассум, бунчалар ошиқ қилмасанг,
Гўзаллик бунчалар этмасан, мафтун!
Дунё не бўларди агар бўлмасанг,
Умрим ҳасратингида ўтарди бутун.

Дараҳтлардан дув-дув барглар тўкилар,
Айрилик ёшидек ёғди ёғмир.
Она ерга сингиб боради улар,
Чаман бўлиб бир кун унади охир.

Чаманин оғатдан Тангрим асрасин,
Дунёда йўқ менинг ўзга ҳасратим.

ЖИЗИМ ХУРШИДАХОНГА

Яралдинг олами Хуршид, дилимни сен
мунавар кил,
Сочиб нур, нур паноҳида йўқолган
бахтими бор кил.

Ато қилди менга фарзанд, менинг номим
ота бўлди,
Оталик хурматимни сен, ҳамиша элга
ошкор қил.

Килиб элчи ўзингни тинч-омон, яхши
замонлардан
Келар йиллик ақиқангда бутун элни
хабардор қил.

Умидим кўп эрур сендан, умидим бахтиёр
бўлгиган,
Баҳордек яшнаган умринг боягин мангу
чаманзор қил!

1943 йил

ШУКРУЛЛО
ОРОМ

Бўралаб қор ёғар, терак учидা
Тинмай қагиллайди бир соқов қарға.
У менга ёшлиқдан танишдек худди,
Шудир менга ёнғоқ айлаган говга.

Бозиллаган танча теварагида
Бутун оиласиз жам бўлган бир чок,
Гўё дастурхонга кўшгандек хисса,
Қалдириатиб томга ташларди ёнғоқ.

У дамлар шамолдек ўтиб кетдилар,
Мен кўрган тераклар кетди кесилиб.
Тириклар дунёдан бир-бир ўтилар,
Қарга қагиллайди ҳар йили келиб.

Бу ўтган умримни солишим эсга,
Е мудҳиш дамлардан совуқ бир хабар?
Бу ҳам ёшлигимдан ажи хотира,
Нақадар оромбахш, азиз нақадар!

Чинорнинг шоҳлари кўрий бошлади,
Шундай кўл-оёқдан кетаркан кувват.
Вақти етиб чинор япроқ ташлади,
Тўкилгандек бўлди сочларим шу вақт.

Бўронлар силкитар, ҷақинлар чақар,
Аммо бўклимасдан турар қомати.
Чинор илдизидек ўзинг кувват бер,
Кексаликнинг ўзинг беринг омадин.

ҲАЙКАЛ

Орзу-умид билан яшайди одам,
Тўғри гап, дунёда умидсиз шайтон.
Аммо ўткинчирид беш кунлик олам,
Ўткинчи ёмон.

Ўткинчи дунёда обрў талашма,
Шон-шукрят кетдан кувмагин зинхор.
Ҳайкалнинг кўйишни ғамини ема,
Ҳамма ҳайкалларга етари жой бор.

Қабристонда сонсиз қабр тошлари,
Бу маконда ёттар минг турли инсон.
Кимгadir ёғлига раҳмат ёшлари
Кимгadir бўлмасин лаънатна нишон.

ШАҲНОЗА ОДИЛХОНОВА

ЁНИНГДА ОҚАЁТГАН СУВ

СЕНИНГ КЕЧАЛАРИНГ

Қўзларинг бир чечак излайди
зор-зор,
Юрагинг истайди бир зангор туйғу.
Аслида, мен сенга гул тутган
баҳор,
Фақат мен — ёнингда оқаётган
сув...

Нигохинг қизғаниб ўтартсан гоҳо,
Ўзга гўшаларда янграйди кулгу.
Мен ҳам бир дунёман, мен ҳам
бир дунё,
Фақат мен — ёнингда оқаётган
сув...

Сенинг кечаларинг кечадир сокин,
Менинг кечаларим кечар беуйку.
Сенинг тушларинга кирмасман
лекин,
Фақат мен — ёнингда оқаётган
сув...

Дейдилар, оқар сув қайтмас
изига,
Мен ҳам ўтаяпман, қалбимда
кутку.
Фақат сен бир бора боққил
қўзимга,
Ёнингда оқаётган — оқаётган
сув...

ҚОЧИЧУЛ

Қўнгил йиглар ҳилолни қучиб,
Майсум йиглар, йиглайди нозик.
Сирғалади туманранг, мактуб,
Фақат тингла, тингла, эй жозиб!

Тун ҳали бор. Туманранг соя,
Бош томонга бош урган қўнгил.
Кетолмайди. Ишқининг боласи —
Ёлғиз ёстик, ёлғизингина тул.

Тоқат тоқдир, тоқ бўлди юрак,
Яратнганга қасам берса-да,
Жон сенини, кўнгил менини,
Кўнгил — очилмаган дераза.

Бош эммагил, эй нозик ниҳол,
Айбинг йўқдир, кетмагил кўчиб.
Тан сенини, жон ҳам сенини,
Кўнгил йиглар ҳилолни қучиб.

ШОИР БИЛАН УЧРАШУВ

Юнусобод туманингда 274-
мактабда адабийт фанидан
сабоқ, янгича услубда ўтка-
зиди. Укунчилар шоир Азим
Суюн ижоди ҳакида, унинг
хайти ва фаолияти хусусида
етарлича мальмупотта эга
бўлдилар.
Укунчилар даро жароённада
шоир билан учрашдилар.
Шоир фарзандларимизга
ёник руҳдаги ватан милият-
шарбтарини ўқиб берди.
Табиат, њайт, тириклик, поклиқ
хусусидаги љонли мулокот, ўш
адабиёт муҳисларининг
мулоҳазалаларни боис учрашди
кутарикини кайфиятда кечди.

Рус ёзувчиси Александр Иванович Купринни (1870-1938) кизиқтирган билан санъаткорга бегона биронта жаро бўлмаса керак. Инос: унинг тамоми хис-тўйгулари, заҳматлари, ташвишлари, фикр-андишилари, унинг севги азоби, севги оруси, севги ҳасрати йўлида чеккан интизорлик лаззатлари Купринни китоблари магазинни ташкил этди.

Повестлари ва хикояларининг мавзуи, сюжети канчалар химма-хил бўлмасин, уларнинг хаммасин Купринни инсонига мухаббати барои туради. Иносини се-

виш ҳакида Куприн кўпичча очиқдан очик, «ялангоч» гапирмайди. Лекин унинг хар бир хикояси инсонликка давлат этди.

Куприн учун мукаддас бир мавзу бор. Бу мавзуга у ногота даражада инфат, зўр ихлос билан, хаяжонлаби қалам уради. Бу — севги мавзуи. Севги ҳакида, севги ташвишларни ҳакида, унлаги назокат, садоқат, интизорлик, фожиа ҳакида. Аланда Ивановичнинг нағис ва ажиб хикоялари кўп. «Ойдин кечада» — ана шу хикоялардан бори.

А.И.КУПРИН

У энтика-энтика бир зум жим қолди-да, кейин давом этди:
— Иккى киши бўлсанг, унчалик эмас. Лекин бир ўзинг, яна мана шундай тег-теп-дадла кетаётган бўлсанг, ана унда таомий хис-тўйгуларинг ҳадисрар туради. Караган, бу соҳта ёруғидан ўйдим жойларини шунчалик силликада ўйборган, дафа ғидек текис, поёни йўқдек кўринади. Мен эса атрофимда юзларга чакириш жойлашади.

У билан ҳар шанба куни Елена Александровнинг ёзлек бўғида учрашар, у ердан Москвага биргалишади кайтар, эдик. Бундай йигинларда унинг бор-йўлиги сезилимади. Коп-кора, узин-узун, тикандай каттак сочларни ўшиб кетган: калта ташралган, киттак сарғиш сокони кўзларига кетган; хамма вақт жамики туғмалар кадакли, хамма вақт салгина маъсъ бу одам умрим бўлиб, кўрганларим хамма математика ўтишибиларининг типик науқмаси эди. Кўзиги шундаки, ҳатто унинг кўзларига хеч ким эътибор бермас эди. Ўзим ҳам факат шу кечу тузукроқ кўриб колдим. Бу катта-кatta, коп-кора, ўзига оху чиргандар бўлди. Олдинда ҳам, ордака ҳам... ўша кўзлар. Айниска ордакада кетишини ўйнади. Гул-гурдади, тег соҳим ўзиги бўлиб кетади. Даҳшат, айзой баданини худ-ди изириндан зиркериатиб юборди...

Охири сўзларни айтганда унинг овози тусатдан ҳарланади кетиб, худди чинкириб кетди, лекин, гапга тушб кетишини фахимлаб турган бўлсан ҳам, Гамонвинг шаштини кайтармадим. Гапига кизиқиб колган эдим.

— Ҳаммадан-чи, ҳаммадан менга, — Гамонвинг овози сирли оҳанг пайдо бўди. Баданим жиммилашади кетди, лекин, ҳаммадан-чи кўзларига кетади. Ҳаммадан-чи, ҳаммадан менга тиқилганини бирга ўтираверди. Қаҷонки кетишим аниқ бўлса, ҳар доими бирдек торгиниб, сенгикина ҳамроҳ бўлиш ихтиёрини билдиради. Бу менга алоҳидан туман кўйинмади ёни ўртуқларидан кетади. Назаримда, додим ўнинг қалбини изкор талаб бенижоя ҳасрат босиб ёттандан тегдан эди.

Хайрларув вакти якинлашган сари, у тобора илтило билан менга тиқилгандан бўларди. Ҳоҳот, шоҳ ташканини ўтираверди. Ҳали-ҳали ламма ёртиб турганни муринанг, ўлимтиб баргларга кўзим тушгудек бўлса, Гамонвинг шашасини беихтиёф эслаб кетади. Назаримда, додим ўнинг қалбини изкор талаб бенижоя ҳасрат босиб ёттандан тегдан эди.

Биз келаётган, атрофи ўрмон яланг томом бўди. Булутсиз оғон билан поённи таштасида кетади. Бирга ўтираверди. Ҳали-ҳали ламма ёртиб турганни муринанг, ўлимтиб баргларга кўзим тушгудек бўлса, Гамонвинг шашасини беихтиёф эслаб кетади. Назаримда, додим ўнинг қалбини изкор талаб бенижоя ҳасрат босиб ёттандан тегдан эди.

— Ҳаммадан-чи, ҳаммадан менга, — Гамонвинг овози сирли оҳанг пайдо бўди. Баданим шашасини беихтиёф эслаб кетади. Ҳали-ҳали ламма ёртиб турганни муринанг, ўлимтиб баргларга кўзим тушгудек бўлса, Гамонвинг шашасини беихтиёф эслаб кетади. Назаримда, додим ўнинг қалбини изкор талаб бенижоя ҳасрат босиб ёттандан тегдан эди.

— Ҳаммадан-чи, ҳаммадан менга, — Гамонвинг овози сирли оҳанг пайдо бўди. Баданим шашасини беихтиёф эслаб кетади. Ҳали-ҳали ламма ёртиб турганни муринанг, ўлимтиб баргларга кўзим тушгудек бўлса, Гамонвинг шашасини беихтиёф эслаб кетади. Назаримда, додим ўнинг қалбини изкор талаб бенижоя ҳасрат босиб ёттандан тегдан эди.

— Ҳаммадан-чи, ҳаммадан менга, — Гамонвинг овози сирли оҳанг пайдо бўди. Баданим шашасини беихтиёф эслаб кетади. Ҳали-ҳали ламма ёртиб турганни муринанг, ўлимтиб баргларга кўзим тушгудек бўлса, Гамонвинг шашасини беихтиёф эслаб кетади. Назаримда, додим ўнинг қалбини изкор талаб бенижоя ҳасрат босиб ёттандан тегдан эди.

— Ҳаммадан-чи, ҳаммадан менга, — Гамонвинг овози сирли оҳанг пайдо бўди. Баданим шашасини беихтиёф эслаб кетади. Ҳали-ҳали ламма ёртиб турганни муринанг, ўлимтиб баргларга кўзим тушгудек бўлса, Гамонвинг шашасини беихтиёф эслаб кетади. Назаримда, додим ўнинг қалбини изкор талаб бенижоя ҳасрат босиб ёттандан тегдан эди.

— Ҳаммадан-чи, ҳаммадан менга, — Гамонвинг овози сирли оҳанг пайдо бўди. Баданим шашасини беихтиёф эслаб кетади. Ҳали-ҳали ламма ёртиб турганни муринанг, ўлимтиб баргларга кўзим тушгудек бўлса, Гамонвинг шашасини беихтиёф эслаб кетади. Назаримда, додим ўнинг қалбини изкор т

— Биласизми, котил жиноят килган жойига боргиси келаверди? Бу, албатта, аллақачон сийаси чиқиб кеттган гап, лекин бемаъни бўлса ҳам менинг назариямни яна бир бор тасдиқайди. Узингиз ўланг: котил англаб турибу жойга бормайди. Чунки бу, аввало, аклдан эмас, қолаверса, жуда кийин ва, нюхат, мутлака керасиз иш. Бирок у бораверади, вахоланки, нима учун борганини кейинчалик ўзи ҳам айтиб беролмайди... Хуш, бунга нима дейсиз?

Нима дейшишим билмай, нокулай ахволда колдим: нимадир деб гулдирашдан бўлак жавоб қилмадим. Гамов яна папоросини шоша-лиша катарасига тортиганида, папирос чўғидан гоҳ ёршиб, бурун билан қошларидан узун-узун соя тушштган, гоҳ коронидай қўринмай колаётган юзи аллақандай қўрничили туоларди. Афсуски, энди уни гапдан тұтхатомасдим, чунки бу кўлимдан келмаслигини сезиб турардим.

Биз тагида турган кайнан учидаги бағлар субҳидам шабадасида силинг, ташвиши шитирлай бошлади. Гамов чала چекилган патирисини улоктириб юбориб, менга бешарсанжом кўз ташлади.

— Мана, яна бир мисол. Сиз мен билан эмас, бошка бир киши билан кетгатан бўйинг, ҳамма нарса худди хозиргидек, орнагизда худи хозиргидек гап ҳам бўлган. Иккивонгиз хозир кандай бўлса, худи шундай мана шу қайинлар тагига келиб тұтхатгансиз... Шунда оадатда индамга шоша-лиша катарасига тортиганида, папирос чўғидан гоҳ ёршиб, бурун мана шу ерда, худи шу ернинг ўзида кандай килиб... Гамов баромгилини бигиз қилиб, бир қадамга нари жойини кўрсатди, унинг овози бўшшиб тиграб кетди, — бир аёйндан ўйринганини даб-дурустдан гапира бошлидай... Емони шундаки, у ҳазин кимлаётганини биллигаси, чунки у шу қадар майдан-чуда, шу қадар нозик томонлагича битта қўймай, муфассал галирадики, руҳи ҳолати устаси бўлган ҳар қандай ёзувчи ҳам булатни ўйлаб тополмайди... Ҳамроҳингиз гапни, масалан, мана бўндад бошлидай.

Гамов нимадир эслаетгандай жим бўлиб қолди. Яна боядига баданим жимрилаб кетди...

— Мен жуда акл билан иш килдим (мен ўша танишингиз номидан гапирилмаган). Қаранган, у алйнинг мен билан танишигани, ни отаси, на онаси биларди. О! Бу ҳам майлия, унинг ўзи менинг ўзи кўрар, кабид одамдан жиркангандай мендан ҳазар қилирди, лекин унинг бутун ихтиёри, фикр-хәли менинг қўймади эди. Туш пайтида деразаси рўпарасидан ўтсан, кечурун, албатта, Тверской булварига чиқарди. Шундай шартли белгимиз бор эди (қўрдингизи, қанчалик аник тағсилот). Мен унинг бир сиридан, жўнгина бир сиридан — боласи борлигидан тасодифан ҳабардор бўлиб қолган эдим, шунинг учун у итоатидан чиқиб олмасди. Менда аёйвий далил бор, у эса меҳрибон ота-насинынг ёлғизига юланни, бундан ташкид зодагонлик ғурурга путур этиши мумкин эканини ўйлар эди. Эвон! Бунақ иккичири кўп. (Эсигиздан чиқасин, буларнинг ҳаммасини фарас киглан танишигиз айтагати). Уларга мен бир қадар сирли тус бера билдим, халос. Товламачилик, демокризиз? Да, шундай, товламачиликниң ўзигини; энг тўғри келадиган сўз шу, ўша танишигиз ҳеч кандай маддий мағнафат кўзламасдан, балки Ҳамлет: «Мен Офелияни севардим, кирк минг оғайинини севиги бир тараф бўлса, биргина менинг севиги ўзи бир тараф деганиде севагидан шундай киглан бўлса ҳам энг тўғриси шу сўз... Шундай килиб, бир куни ёз пайтида унга маъмуз жойга келишини буордим: извон кира килиб, шаҳардан ёзлок бокка чиқиб кетдик. Бог бир бахона эди: борсан, у ерда ҳеч ким йўқ экан, албатта. Мана, хозир сиз билан кетаётгандек, пимда қайтишга мажбур бўйдик. Ҳатто тун ҳам хозиргидек ойин, илик, хушбўй эди... Факат ҳозир, — Гамов чўнгатдан созига чиқарib, кўзига ясин келтириб қаради, — учдан беши дакика ўтибди, унда сиз айрилишга етганимизда бир яримдан ошмаган эди...

Тушунгизимиз? Уни севард эдим! Узиям суксурдай эди, суксурдай! Этирисо баланд, беитот, ниҳоятда кучи нимасидир бор эдики, аёй сифатида чеккисиз лаззатини ҳеч тобиб қўрганимис? Тотиги кўргамасиз-а, тўғрими? Менда бўйса, ҷунтагимда америкаликлар чиқарган Мерлинг револьвери бор эди, ҳар таги гапломнинг ўнг чўнгатига кўл соғуб, суръатга қўлим теккандан. Бу ерда ўз узисла, зор ҳам эштайди, деган ўй қўнгилдан ўтарди; ҳар гал аллақандай ниҳоятда ширин хәлга бориб, хузури килиб кершиш оғлим келарди... Шу ўринда танишигиз яна бир анилик киридати: револьверни, бошка насрардан кўра камкор кон чиқарди, деган нијатда олиб келганини айтади...

Ени севасиз-у, лекин у сиздан ҳазар килдиган аёй, измийнгиздан чиқолмаслигини, ёзлаб унга ҳунал ҳалади, беитарди. Чунки бўлса ҳам яна эмас, чинчакамига ҳаҳорлаб, жирканиб қўларди... О, шу онда у накадар гузал эди, мен эса ўз қўйиганини ўзим билиб турар эдим... Лекин энди менга бариб эди... Ҳозир отвораман, десам ҳам парво кимлай, кулаверди. Кўзлари катта-катта бўлиб кетган, Кино наҳоятда мурракаб санади...

Собир Назармұхамедов

Кинорежиссернинг бадий тафаккури қандай шаклланади? Экранда қандай акс этади-ю, қандай тимсоллар воситаси-ла томошабин шурига, қалбига кўчади? Кино қандай санъат, ўзи?

Собир Назармұхамедов кинообраз филмга айланади. Кўз ўнгидан «Тушларимда аччик йиглайман» ўтади. Вокеа борлиқ айни оплок корга бурканган қиши олласида юз беряти. Оплок кор... Корга бурканган тоғлар... Япрокларни дув тўккан имончогч дарахт шоҳлари... Совуқ... Режиссер айни соқин тог, асаб толаларидек тараққайланадарахт шоҳлари, оплок кор ва мусика саволлар тугилади. Саволларга бўйихтёр жавоблар излай бошлайиз, топасиз, сонкимайзиз ва катар-катар саволлар тугилади. Саволларга бўйихтёр жавоблар

уйгунлашиб кетган. «Ёлғиз ёдгорим» фильмни бошланишидаёт томошабинни шундай кайфиятга хозирлайди — кор, оқлик, ва кўз... Кўз эмас, Адаш карвоннинг мархума аёли колига тикарал олмайди, унинг кўзларини

ни чала олмаслигимга афсулланаман. Шарл Азнувур, Эдит Пиафинг хар бир кўшиги — битта роман!

Оҳанги янги! Неча ўн йиллар мукаддам яратилган, ижро этилган бўлса-да, хозирги унча-бунча янги оҳнингда...

... за окнами тот же
Уныльный пейзаж,
Где нищий по снегу
Идёт босиком
Уныльность, уныльность,
уныльность кругом...

— Ў, Курасава, биз авомлар тушундаган килип куйланг-да! — деб «танбек» беради Аҳмадкоға ака:

Коллинз Маснэнинг

БЕШ ПАХВАЛИК ТУШ

«Елегия»сини Шаляпин боллаб ижро этган, вионлаб жўрлигига.

Собир ака бир неча муддат эслати тасиридан чиқиб кетолмайди.

Шел дўждъ осенний Непрестанно

И горько плакал я во сне...
Режиссер сифатида чиқиб кетолмайди.

«Саида» журналида кўрдингизи, Даима ҳақида ёзишибди.

«Санданнинг ўтган өзиги 6-сонини вараждидан. Дайма исими рассомни кўрмagan, эшитмаган эканман. Тошкентда түтилган, олий маъмалотни шу ерда олган. Москвада ўқигача, Парижда яшаши иктиёр этган ўзбек мусавирираси. Ўнлаб нуфузли кўргазмаларнинг доимий иштирокчи.

Кино аслида тасвири асари. Фильмнинг ҳар бир сахнаси, лавҳа — рассомининг назаридан ўтади. Ўша сахна, лавҳа — рассомининг тақдирда ҳам унинг овози чиқиби, баралла айта олмайсан...

«Тўғри», деган маънода ишади Собир Назармұхамедовга ишади.

Режиссер сифатида чиқиб кетолмайди. Сунг, «Ўзимнинг шевьраприидан, — деди. — Сунгти каторини филмига ном учун ташланганимиз... Ҳайридидун бундай мисра Гейнеда бор, деган. Билмадим, бўлса бордир, лекин бу мисра менини, ўзимнинг...

На голой ветке
Ворон сидит одиноко
Осенний вечер...

Яна химлик. «Басёдан...» иловада килип ташланадиган мусика товушлари... Ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Ташланадиган ташланадиган мусика товушлари... Ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Сукунат фалсафаси! Сукунатда гап кўп, байзан соатлаб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Фалати, мавъоз, ўйчан, мунис... илоҳи нигоҳларни кузатиди ўтириб, рассом тасвираган нигоҳлардаги сокинлик сизнинг руҳнингизга кўчайтганини илғайзис.

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Режиссер сифатида чиқиб кетолмайди. Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасвири эътиборини тортди. Галидатида аччик йиглайман-даҳам, Ҳайридидун бадий ташланадиган ташланадиган мусика товушлари...

Собир Назармұхамедов наумнагуларнига қараб туриб улардаги кўз, нигоҳ, тасви

КҮЁН КАНЧА ЯШАЙДИ?

- Ўглим, тезрок кийин, - деди дадаси ўглиниң дарсга шоши маганини кўриб.
- Бугун мактабга бормасам керак, - деди ўғли бамайли хотир.
- Нега?
- Кече ўқитувчимиз «Эртага мактабга даданг келсин» деган эди...

Муаллим:
- Содик, күен қанча яшайди?

Талаба:
- Овчилар отиб ўлдиргунча...

Баракалла ўглим, - деди ойсиси ўғлига. - Йинглашдан тұтхатанынг заб иш бўлди-да!

Ойи, мен тұтхатамадим, дам олаяпман, - деди ўғли. - Кейин яна йиглайман.

- Ўглим! Нарвондан иқиқтандында даданг нима деди?

- Сүкінгандарини ҳам айтами?

- Йўк!
- Undай бўлса ҳеч нима демади.

Овқатини еб бўлган Комил бувисига жим қараб турасиди.

- Комил, нима дейиш керак? - деди бувиси.

- Яна беринг, кейин айтаман, - деди Комил.

Троллейбусда кетаётган қызы ёнида турган кампирдан:

- Буви! Менинг жойимга ўтиргингиз келятими? - деб сўради.

- Раҳмат, қизим, буш жой бўлса ўтираси.

- Бўлмаса, менинг ёнимдан жилмагн, охира тушаман, кейин сиз ўтирасиз...

Буви неварасига алла айтмоқда. Бирордан кейин невара бувисидан сўради:

- Буви, ухлайверайми ё яна ашула айтгингиз келятими?

Сафтар НУФОЕВ тўплаган.

Не қилайлик шудир қисмат
Леди хоним, эй қадрдон.

Эркин ВОХИДОВ

Хурматли «Шум бола» муҳлислари! Бундан ролла-роса ўн йил мукаддам ёзувчиларининг Дўрмондеги Ижод уйида сал мотамсаро деса ҳам бўлаверадиган бир тадбир бўлиб ўтганди. Охирдайтан қишининг зерикарли шу кунларида Сиз чойхўрлар даврасида бироз илқилик киритиш максадида ўша тадбир тафсилотларини бўяб-бекамай, қандон бўлса шундоклигича қозогоз тушшиб юбодялпаман. Зоро, ҳаммамиз учун қадрли, дилкаш инсон, ашаддий овчи, оташон шоиримиз Мавлон Икромнинг «Леди» деб атальмиш суюкли кучуклари фожеали суратда ҳалол бўлганинга айни бўгун ўтиз йил тўлмоқда.

Ижод уйида ҳаёт қайнайди: пойтахта ва узоқ-яқинларда истиқомат қилувчи ёзувни зоти борки, кўч-кўронини орқалаб шу ерга кўчиб келгандай. Устоз П. Коидиров, Э. Воҳидов, Ш. Холимзода, Ҳ. Садула, Т. Низом, Г. Нуруллаева, О. Ҳакимов, А. Абдураззоқ, М. М. Дўст, Х. Султон У. Азимгана ҳамма жамъ-ҳам. Барчалари кўкракни стол киррасига тираб заҳмат оламига фарқ бўлишган. Чунки вақт зик, Кечаси билан гулпиллатиб қор ёғиб чиқсанига қарамай, ҳаво илик. Бог этигадига бодом навдатларига сув югуриб, куртаклар ҳам бўргиб колган. Демак, ҳадемай сурурли баҳор кунлари бошланади, ҳаммамёт чамонзорга айланади. Ана ундан кейин гуллар атидан маист аласт илҳом парилари ижодкор ахлиниң елкасига мингашиг олиб, тегажоқлик билан бехаловатлик сўқмокларига етаклади-да, ҳаёлдаги барча фиқру ўйлар қозог ўзини кўрмай, ёввойи кантар мисол тўйизди кетади. Шунинг учун бу ёрдаги қалам соҳиблари бир маромда кечувчи кор-қировлар кунларни беҳуда ўтказмасликка ҳаракат қилишарди.

Фақат кечки дастурхон устидаги ҳамма ўзини бемалолроқ, эмин-эркин тутар, гап-гаштакка ёрк берилар, айниқса, Мавлон Икромнинг гаройиботларга тўла, саргузашти «ов ҳикоярини ўтишиб, чароқлар босиларди.

Бир куни кечга томон одатдан ташкари воеқа содир бўйди: ўзининг бадастор интизомлилиги билан ҳаммамизга ўрнак Мавлон акамиз кўринмай қолдилар. У кишининг ўйлиги дарров билиниб, кўпчилик орасида ҳар хил таҳминлар туғилишига сабаб бўлди:

«Оксокол ухлаб қолдилар шекилини!», «Бўлмаган гап, у кишининг бунақ бемаҳадда пинакка кетиш одатлари ўй!», «Овчиларда эрта-кечнинг фарқи бўлмайди. Ов мавсуми бошланганда ҳақиқий овчиларнинг ўйуси кочкади деган сўзларини ўз оғизларидан ўтишганман!», «Хозир ов мавсуми эмас-ку», «Ҳаммадённи қор босис ётибди, баъни оврекомаларини кийиб, Кибрай тўқайзорларига кўён овлашга кетгандурлар. Кўёнинг отса бўлаверади — «Қизил китобга киритилмаган!».

Мусобаҳага шоир Т. Қаҳҳор чек қўйгандай бўлди:

— «Собакаводство» журналиниң янги сони келгани аниқ. Ўшани ўқиб ётгандурлар. Демак, бугун янги гап бўлди. У кишининг кутамиз!

Тўғрида, ҳар доим Мавлон ака қўшилган давра борки, гавжум, ҳазил-мутойибаларга бўй бўлди. Чунки ҳамма бирдай қизиқадиган овчи ва уларнинг энг содик ҳамроҳи «охотничий» — «шикорий» итлар дунёси ҳақида гап кетмасдан қолмайди. Бу соҳадан мутлоч бехабар қиши ҳам оқсоқолимизнинг бироз лоғли (овчиллар-да), анчагина ҳақиқатга яқин бўлган ҳикояларни ўтишиб, оғзи ланг очилиб қолади, ўзини чангзалор-у, тогтошларда, чўл-биёбонларда марданнавор кезидир. Мавлон ака иккинчи бор мэнга ялт изтиқаридар. Бу сафар мўйловлари пирпира, юзларида билин-билинмас жилмайиш алоати бор эди.

Мана, бир ойга яқинлашяпти, алла маҳалгача давом этадиган оқшом гурнгларининг асосий тизгини Мавлон аканинг кўлида. Ҳар нарсага ҳам ишониб кета-вермайдиган, турли феъл-атвори жамоа кўнглини динг килганича Леди хоним ва унинг узоқ ўтишидаги жинсодшлари ҳақидаги битмас-туғамас ҳаяжони ҳикояларни ўтишиби-тишга муштоқ. Ледининг ургу-аймоги Англия кироличаси тасаррӯфидаги зотли итлар ётишиби-тишувчи қароргоҳда қачон учртилган, ҳозир нечанчи авлодга мансублиги барчага отининг

қашқасидай маълум бўлса ҳам, ўшитаверди. Қизиқ-да... Мавзу Иккинчи Жаҳон урушининг охирги ийллари, Эроннинг Мозандарон ўрмонларида килинган хатари овларга кўчанида ҳамма ҳайратдан ёқа услайди. Мавлон ака ҳўшиби, шавк-завқа тўлиб, келганида сўзлайдилар. Бъзиларни вахши босади. Ҳудди кечалари хилватоҳга ўшаб кўринувчи Ижод уйининг қор босган дарахтзорлари оралаб, писиб олганича ўша йиртиклилар емакхона томон бостириб келаёт-

Бир ишқивоз — таникли одам ўртага одам кўйиб, иккита тияга алмаштириб олиб кетган, йўк деёлмаган.

Емаюннинг кенг ойнаванд эшиги очилиши билан ҳамма ярқ этиб биз томон қаради. Ҳақиқатан Тоҳир айтган «янгилик» кутишти, чоғи!

Оркарода ўтирганлардан кимнингдир дўриллаган овози ўшилди:

— Мавлон ака, зерикиб қолдик-ку,

— Бор, — деди у киши баш кимирлаби ва менга ишора қилидилар, — манаву укам айтади!

— «Ҳин лилик» муносабати билан «ис чиқариш» маросими (тили «қишиб» турдиган шоир А. Абдураззоқ дарров «Итоши деб ном қўяқоди») барчада катта қизикинг ўйотди. Шу куннинг ўзиди Э. Воҳидов раислигига ташкил, тадбирни ўтказиш режалари белгилаб олини. «О, Леди, Леди!» номли деворий газетанинг маҳсус сони чиқирадиган бўлди. Баш мухарририк вазифаси шоир Г. Нуруллаева зиммасига юланди.

Мен Мавлон ака билан

Леди хоним портретини чи-задиган бўлдим...

Шундай қилиб, 1980 йилнинг 24 феврали кўччиликнинг асидан чиқмайдиган кун бўлди. Тўкин безатилган дастурхон атрофидаги адабиётимизнинг турли бўганинг мансуб авлодлари ўтишибди. Кўшин кўргонлардан Уйун, Сайд Аҳмад, Асқад Мухтор, Иброҳим Раҳим каби уламолар ҳам меҳмон сифатида тақлиф этилган.

Ёш, иктидорли адабиётшунос олим Б. Норбоев, «Насрчиликда итлар образи ёки Мумудан Ледигчани» деган мавзуда маъруза қилиб, йилигина оқиши. Шундай кейин бир неча номдор ижодкорлар сўз олиб, Леди хоним ҳақида кўрган-эшитгандарини сўзлаб бердилар.

«О, Леди! Леди!» газетаси мазмун жиҳатидан ўта залворли бўлиб, унинг саҳифасидан таниклидаби шоирларимизнинг ҳали сиёҳи курмаган асарлари ўрин олганда. Ағусулар бўлсинким, газетанинг ўша сони архивда сақланадига қолмаган. Шунга ҳаммай «Марсия» руҳни остида берилган шеъларнинг айримлана:

3. ВОХИДОВ:
Сен кўрмадинг, қолди сенсиз
Не-не чўл-у не бибон.
Қолди сенсиз, қолди эссиш
Шеърлар юти — Мозандарон.
Не қилайлик шудир қисмат,
Леди хоним, эй қадрдон.
Гўрингда тинч ётган фақат:
Салом билан: ёнган Мавлон,

Ва мусаввир Н. Дадаҳон.

A. АБДУРАЗЗОҚ:

О, Леди, Леди!

Маймок'1на эди.

Үндаги шу кусур

Охир бошими эди.

Э. СИДДИКОВ:

Тур гўрингдан,

салчип тур,

Леди!

Зиёрат қилгани —

Сени,

Камина-ю камтарин

Келди!

Шу куни Мавлон акага тақдим этилган совфа — сурат ҳақида тагин шуни айтиш мумкини, у чаки чиқмаганди. Леди ўз эгасининг чап ел-касига ўнг кўлини... Йўғ-е, оёқчиасини ҳўйганича мағрур тикилаб туриди. Суратнинг орка томонини ўтириб қаралса, машҳур шоиримизнинг дастхат багишлов шеъри (уни газета ҳам кўчириб босган) ҳамда «Зо, Воҳ» руслами имоси ўзга ташланади.

Анъана кўра тантана тусини олиб кетган марақа сўнгига расмни Мавлон акага топширишади. Ижорчи кўнишларига матн таҳнагларидан шеърнинг говий ва бадий сависига, мусиқа ва матннинг ўзаро ўйғунлигига, тарбиявий тасъиғи алоҳида этилди.

б) танловда қашнчаличлари ижро чиғида ўзеб миллий эстрадамизга хос анъаналари, ўзларининг ижро усуллари ва овоз имкониятларини, талафуз ва саҳна маданиятини намоиш этишлари лозим бўлади.

в) эстрада гурухи ва яхсанон хонанданинг фолији тўғрисида маълумотнома;

г) шеъларнинг матни, мусиқанинг нота партитураси.

Асарларни саралаш босқичидан ўтишиш учун уларни аудио-кассетларга сифатли ёзиб топшириш керак.

Танловда тасъия этилган қўшик ва кўйларни шоирларни топширишлари зарур.

Манзил: Тошкент шаҳри, Навоий қўчаси, 2-йи,

Телефон 34-00-43.

«ЯНГИ ТАРОНАЛАР» МИЛЛИЙ ЭСТРАДА

ҚЎШИҚ ВА КЎЙЛАР II-РЕСПУБЛИКА ТАНЛОВИННИГ

БИТТА БИРИНЧИ ЎРИН — 100 минг сўм пул мукофоти, 1-даражали диплом.

ИККИТА ИККИНЧИ ЎРИН — 60 минг сўмдан, II-даражали дипломлар.

УЧТА УЧИНЧИ ЎРИН — 50 минг сўмдан, III-даражали дипломлар.

Шунингдек, танловда бастакорнинг энг ёркин мусиқа асари учун, шоирнинг энг қўшиқбоп, Ватанимизни, ҳалқимизни, истиқтоли улуғловчи янги замонавий ва аранишорида топшириларни.

Танловда катнашчиларининг йўл ҳаражатлари уларни тасъия этиган ташкилотлар томонидан копланади.

Мехмонхона ва овқатланиш ҳаражатлари ташкилий кўмита хисобидан бўлади.

ТАШКИЛИЙ КўМИТА

«ЯНГИ ТАРОНАЛАР»